

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Marika Lyman
Utredare
08-5782 91 53
marika.lyman@tyreso.se

PM
2013-10-11
1 (7)

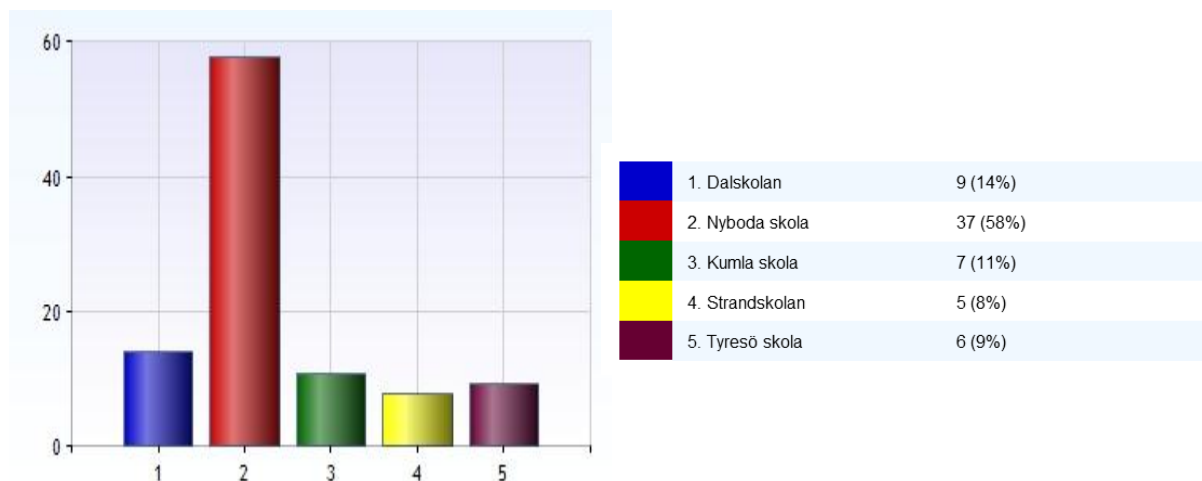
Elever som inte nådde gymnasiebehörighet vårterminen 2013

Elever

Enligt de kommunala skolledningarnas rapportering till förvaltningen var det totalt 64 elever av 475 som inte nådde behörighet till gymnasiet. Detta motsvarar 13,5 procent av eleverna som slutade årskurs 9. Av de 64 elever som inte nådde gymnasiebehörighet var 23 flickor och 41 pojkar.

Tabell 1. Fördelning mellan kommunens skolor

Andelen som inte når gymnasiebehörighet har ökat. Enligt officiella siffror var andelen 9 procent år 2011 och 10,6 procent år 2012 (uppgift hämtad från SIRIS).

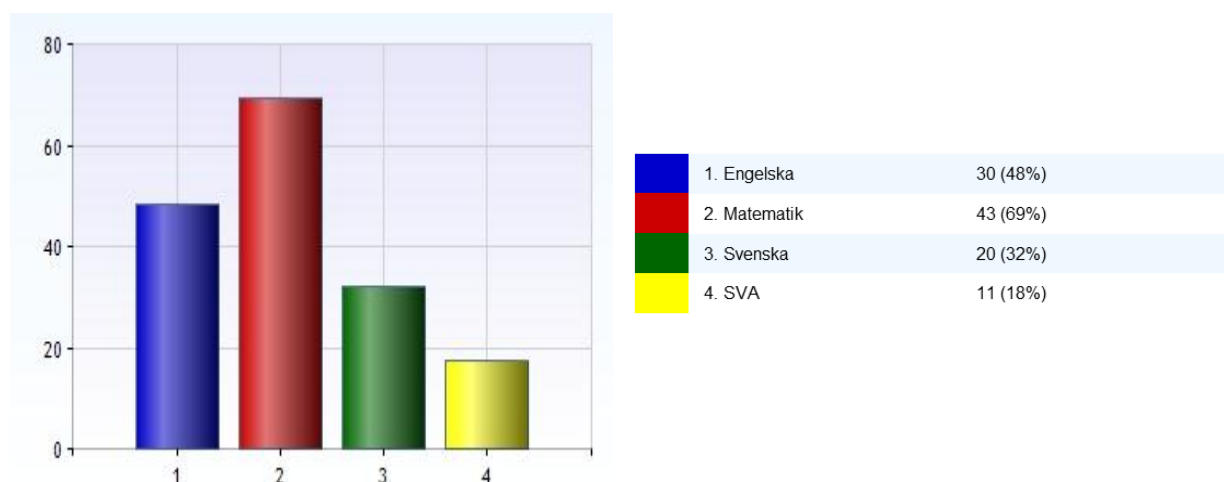
Gy 2011

I och med gymnasireformen 2011, Gy-11 räcker det inte längre med att endast ha godkänt i svenska/SVA, matematik och engelska för att uppfylla behörighetskraven.

Programmen på gymnasiet delas sedan hösten 2011 in i yrkesprogram och högskoleförberedande program. För att uppfylla behörighetskraven utgör svenska/SVA, matematik och engelska fortfarande grunden. Men sökande till yrkesprogrammen ska dessa även ha ett godkänt betyg i ytterligare fem ämnen, det vill säga totalt godkända betyg i åtta ämnen.

Sökande till högskoleförberedande program ska ha ett godkänt betyg i ytterligare nio ämnen, det vill säga totalt godkända betyg i 12 ämnen. Vilka nio ämnen den sökande ska ha ett godkänt betyg i är beroende på vilken inriktning den sökande väljer.

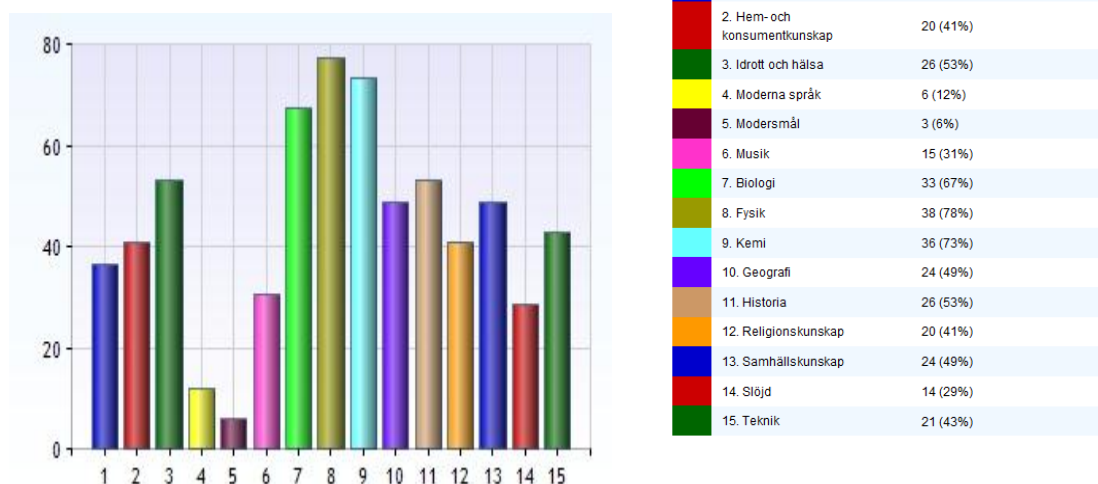
Tabell 2. Vanligast förekommande kärnämne där eleverna inte nått målen för godkänt betyg

Tabell två visar fördelningen över vilka ämnen som är vanligast förekommande att eleverna inte har uppnått godkänt betyg i. En elev kan ha underkänt i fler ämnen än ett av kärnämnen; engelska, matematik och svenska/SVA. 14 elever har underkänt i alla tre ämnena. Av dessa är 43 procent (sex elever) nyanlända.

Tabell 3. Övriga ämnen som eleverna inte uppnått målen för godkänt

betyg

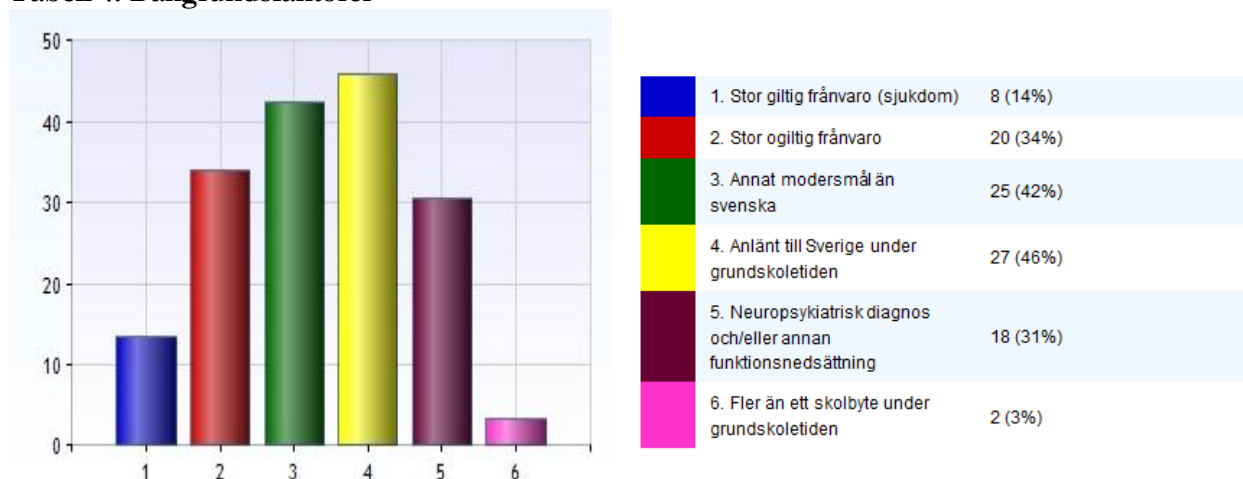

Utöver kärnämnen är NO-ämnen fysik, kemi och biologi de vanligaste ämnena som eleverna inte uppnår målen för godkänt betyg. Dessa ämnen låg även i topp vid förra utvärderingen 2011.

Bakgrundsfaktorer

I enkäten presenterades ett antal möjliga bakgrundsfaktorer som kan vara intressanta att relatera till elevresultat. Flera bakgrundsfaktorer kan gälla samma elev.

Tabell 4. Bakgrundsfaktorer

Enligt skolledningens svar går att utläsa att den vanligaste orsaken till att eleven inte uppnått godkänt betyg är att eleven anlänt till Sverige under grundskoletiden. Kopplat till den aspekten är även att eleven har ett annat modersmål. Stor ogiltig frånvaro och neuropsykiatrisk diagnos och/eller annan funktionsnedsättning utgör även de betydande faktorer för de elever som inte nådde målen vårterminen 2013. År 2011 var stor ogiltig frånvaro i särklass den mest betydande faktorn.

Tabell 5. Antal år som eleverna gått i svensk grundskola

Vårterminen 2013 var det 20 elever

som gick ut årskurs 9 som hade gått i svensk grundskola endast maximalt fyra år. 13 av dessa hade endast gått upp till två år i svensk grundskola.

I Tyresö har andelen elever med utländsk bakgrund ökat tre år i rad (2010-2012) enligt officiell statistik på Skolverket.

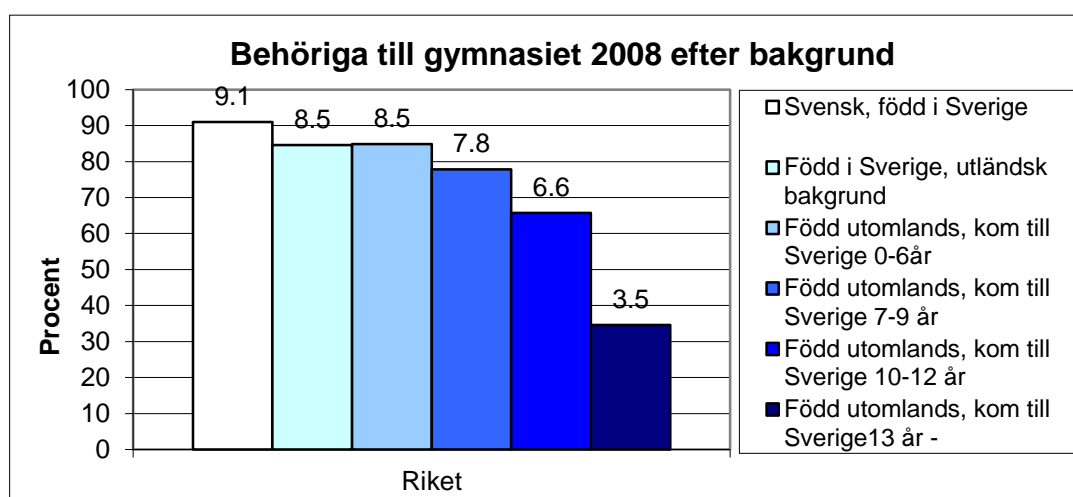
Hur mycket förklarar utländsk bakgrund betygsresultat?

I kommande rapport från Södertörnssamarbetet hittade man en viss samvariation mellan andel elever med utländsk bakgrund och lågt meritvärde. Botkyrka och Södertälje som är de kommuner som har de lägsta meritvärdena inom Södertörnssamarbetet har också högst andel elever med utländsk bakgrund. Det omvända sambandet saknas däremot; dvs. låg andel elever med utländsk bakgrund avspeglas inte i höga meritvärden.

Utländsk bakgrund är inte den enda faktorn som påverkar elevernas studieresultat. Förutom detta är föräldrarnas genomsnittliga utbildningsnivå en viktig påverkansfaktor; ju högre utbildning föräldrarna har, desto större är sannolikheten att barnen lyckas i skolan. I Tyresö och är föräldrarnas genomsnittliga utbildningsnivå högre än i riket i övrigt. Dock är det så att ju kortare tid en elev gått i svensk grundskola desto svårare är det för eleven att nå målen med utbildningen.

Diagrammet nedan, som även publiceras i kommande Södertörnsrapport, visar ett exempel på hur stor andel av eleverna i riket som år 2008 blev behöriga till gymnasiet, sorterat på migrationsbakgrund och ålder vid ankomst till Sverige.

Tabell 6. Behöriga till gymnasiet 2008 efter bakgrund

Källa: Södertörns nyckeltal 2013

Grafen visar att elever med utländsk bakgrund födda i Sverige och utlandsfödda elever som flyttade till Sverige före skolåldern hade uppnått gymnasiebehörighet i lika stor utsträckning. För elever med utländsk bakgrund som kommit till Sverige under grundskoletiden var resultaten lägre, och dramatiskt mycket lägre för de som kommit under de senare grundskoleåren. Forskningen bekräftar att

det tar sex till åtta år innan barnen behärskar sitt andraspråk så att det fungerar som studiespråk.

Det är alltså mer gynnsamt för ett barn att komma till ett nytt land tidigt under skolgången. Men föräldrarnas utbildningsnivå, studietradition och syn på utbildning är en av de starkaste bakgrundsfaktorerna, oavsett migrationsbakgrund.

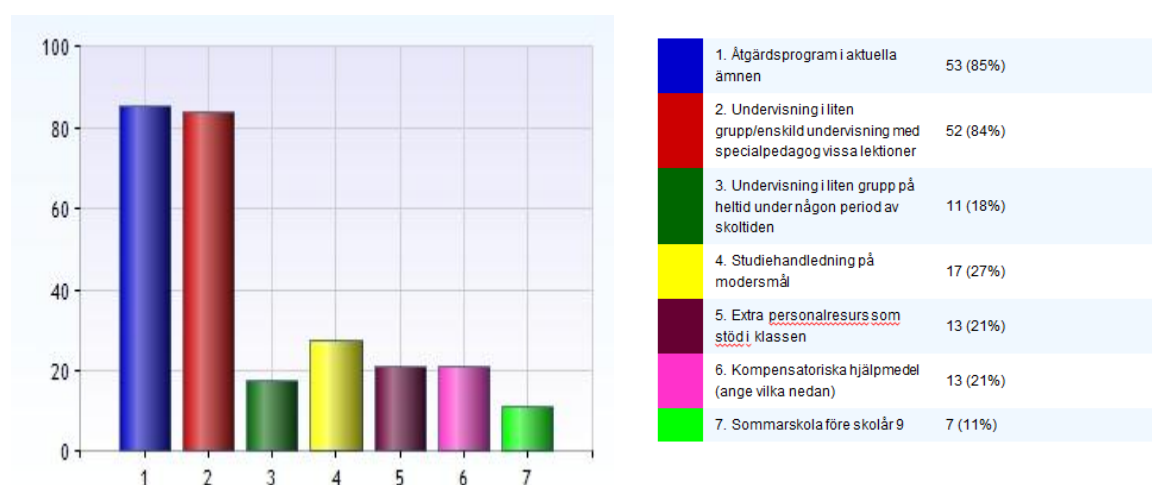
Skolans åtgärder

Skolan ombads att ange vilka av nedanstående åtgärder som vidtagits för att hjälpa eleven att nå målen. Flera åtgärder kunde anges för en elev.

Fritextutrymme för övriga åtgärder fanns i enkäten.

Tabell 7. Sammanställning av skolornas åtgärder.

(Flera åtgärder kan gälla samma elev)

Vanligast förekommande åtgärder som skolorna satt in är åtgärdsprogram och undervisning i liten grupp eller enskild undervisning med specialpedagog vissa lektioner. Dessa två insatser var även vanligast förekommande 2011.

Åtgärdsprogrammen ökade relativt kraftigt mellan 2010 och 2011 och

undervisning i liten grupp minskade mellan samma år. År 2013 är dessa insatser lika vanligt förekommande.

Främsta orsaken till att eleven inte nått målen trots åtgärder

I enkäten tillfrågades skollädaingen om vilken man bedömer är den främsta orsaken till att eleven inte uppnått gymnasiebehörighet trots de åtgärder som skolan satt in. Svaren gavs i fritext.

I fritextsvaren lyfts framförallt frånvaron och svenskakunskaper fram. Resultatet kan ge en snabb bild över vilka olika förhållanden som skolorna har att hantera.

De huvudsakliga orsakerna varierar mellan skolorna. Det kan handla om familjeproblematik, bristande insikt hos elev och förälder om stödbehovet, sjukdom, svårigheter att klara av matematiken, stor frånvaro, ensamkommande till Sverige osv. Olika skolor behöver arbeta med olika insatser. Analys och förbättringsarbetet kommer att fortsätta på såväl skol- som förvaltningsnivå.